

SLOVENEK

Velja po pošti:

Za celo leto naprej . K 26.—
za pol leta " " " 13.—
za četrt leta " " " 6:50
za en mesec " " " 2:20
za Nemčijo celoletno " 29.—
za ostalo inozemstvo " 35.—

V upravnistvu:

Za celo leto naprej . K 22:40
za pol leta " " " 11:20
za četrt leta " " " 5:60
za en mesec " " " 1:90
S pošiljanjem na dom stane na mesec 2 K. Posamezne št. 10 v.

Inserati:

Enostolpna petitvrsta (72 mm):
za enkrat po 15 v
za dvakrat " 13 v
za trikrat " 10 v
za več ko trikrat " 9 v

V reklamnih noticah stane enostolpna garmondvrsta 30 vinarjev. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja:

vsak dan, izvenemli nedelje in praznike, ob 5. uri popoldne

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. — Uredniškega telefona št. 74.

Političen list za slovenski narod.

Upravištvo je v Kopitarjevi ulici št. 6.
Sprejema naročila, inserate in reklamacije.
Upraviškega telefona št. 108.

Današnja številka obsega 6 strani.

Ugasli komet!

Dunaj, 26. nov. 1910.

Med veliki težavami se je porodil »Česky Klub«. Ob zibelci slabotnega otroka leži melič, njegov oče, dr. Kramář. Častilneplni češki politik ni mogel prenašati, da bi poleg njega še kdo vodil »Slovansko Jednoto«. In premišljal je, kako bi prišel zopet na vrh sam ter bil voditelj Čehov in avstrijskih Slovanov sploh, s čimer bi se dalo tako lepo renomirati na Dunaju, a tudi zunanaj avstrijskih mej. In v njegovi glavi se je rodil načrt za ustanovitev Češkega Kluba, kateremu bi načeloval on sam. In ideja enotnega Češkega Kluba je postala meso, ker jo je akceptirala češka javnost in jo pospeševala tudi vlada, ki si obeta iz tega dokaj dobička.

Dr. Kramář! Sanjal je, da se vrnejo tisti časi, ko je bil on še navrhuncu, časi Badenija, ko bo on sam dirigiral k češke in slovenske politike. Čakal je, da ga češki poslanci posade na prestol, katerega si je sam postavil, a v tem hipu so se zbrali vsi njegovi politični in osebni sovražniki med češkimi poslanci — in namesto, da bi ga posadili na prestol, so ga vrgli v brezno, v katerega se meče stara politična šara, a na njegovo mesto so posadili bivšega ministra ekselencu Fiedlerja. Res je, da se je gospod Fiedler branil te časti, a češki poslanci so postali neizprosni. Volili so trikrat, a dr. Kramář je dobil vselej manj glasov in niti toliko usmiljenja niso imeli z njim, da bi ga volili v parlamentarno komisijo.

»To je bil najbolj nesrečen dan mojega življenja!« je vzdihnil dr. Kramář, ko se je zavedel svojega obupnega položaja. Nadejal se je, da bo ozrl okrog sebe, okrog svojega prestola mrliča, a namesto tega je videl le trumo svojih političnih nasprotnikov, katerim je igral škodoželjni smeh okoli usten. In zabolelo ga je, da je zbežal s svojimi zvestimi . . .

Dr. Kramář je mrtev, na njegovo mesto so ga posadili Čehi ekselencu. Menda nočejo s tem pokazati, da so »regierungsfähige«. Menda ne bodo čakali, kdaj pride tisti trenotek, ko se odpro vrata v vladni tabor, kamor streljajo oči marsikaterega izmed njih, že takoj izpočetka. Upamo, da jim pogled na ministrske fotelje ne bude onemogočil jasno orientiranje.

Sicer pa ne smemo misliti, da je

»Česky klub« kaj posebno trdnega. Tisti hip, ko ni izpadlo konstituiranje kluba po želji njegovega očeta, se je začel tudi boj proti klubu in lahko se zgodi čez nekaj mesecev, da bodo razbili klub tisti, ki so ga ustvarili. To mnenje prevladuje pri veliki večini čeških poslancev, zlasti pa tistih, ki so pričakovali, da se razbije že pri vprašanju izvolitve predsednika. Zato pa Jugoslovani lahko mirni ostanemo.

Nemški listi, ki pišejo politične nekrologe k padcu dr. Kramářa, se spominjajo tudi od strani dr. Šusteršiča, češ, da je s padcem dr. Kramářa postavljen v kot kakor razbita vaza, da se odtegne očem mimogredočih in vpijejo veselja, češ da je s padcem Kramářa udarjen tudi neoslavizem in na njem obstoječa »Slovanska Unija« in dr. Šusteršič, ki je znal s svojo majhno četico vodstvo »Unije« nase navezati. »Slov. Narod« pa, ki vsako reč na glavo postavi, pa pride ravno do drugega zaključka, od tega namreč, da je padel dr. Kramář kot žrtev Šusteršičeve politike. Resnici ne odgovarja ne eno ne drugo. Vsak političen otrok vé, kaj misli dr. Šusteršič o neoslavizmu in da dr. Kramář ni bil nikdar kak prav poseben protektor dr. Šusteršiča in njegove politike. Zato je smešno pisati, da pomeni padec dr. Kramářa strahovit udarec za dr. Šusteršiča.

Drugi si zopet obetajo, da je z ustanovitvijo »Česky klub« konec češko-slovenske solidarnosti in skupnega postopanja. »Grazer Tagblatt« št. 327 piše naslednje: »Eno je dvehletni obstanek »Slovanske Unije« z gotovostjo pokazal: zunanja in notranja avstrijska politika je nemogoča, ako računa z zvezo severnih in južnih Slovanov, kakor s kakim ustavnim faktorjem, ko je vendar »Slovanska Unija« kakor glede sestave tako tudi glede njih zahtev nekaj nenaravnega. Izmed avstrijskih Slovanov delajo samo Poljaki ljudskim koristim odgovarjajočo politiko. Tudi Čehi so bili »regierungsfähige«, dokler so češko politiko delali. Od časa pa, ko so bili od Jugoslovancev zapeljani vseslovenska ali novoslovenska pota hoditi, ni mogla seveda nobena vlada z njimi računati. Zakaj noben ministrski predsednik se ne sme ukloniti diktaturi zveze severnih in južnih Slovanov. To mu preprečuje ozir na Ogrsko, na zunanjo politiko in pa na Nemce, ki so najmočnejši narod v Avstriji. Poljaki, ki so pametni ljudje, so to že spoznali. »Slovanska Unija« pa ni samo »regierungsunfähig«, ampak je velik zadržek

za vsako parlamentarno življenje v Avstriji. Skratka: v Avstriji se ne sme s Slovani kot s takimi računati, ampak samo s Poljaki, Čehi, Slovenci, Hrvati in Rusini. To more biti prvo načelo vsake vlade. In tega se tudi Nemci držimo, ker samo na ta način ohranimo prava prvorojencev in največjega naroda v Avstriji.« Iz teh izvajanj se jasno vidi, da je še vedno »Slovanska Unija« tisti kamen izpodtike, na katerem se nemška vsemogočnost odbija, in da je glavni namen Bienertovih trabantov, s svojimi sirenskimi glasovi Čeha od Jugoslovancev odtrgati. Staro geslo: Divide et impera.

Na to nemško predrznost in vsemogočnost odgovarjamo, da gre naše stremljenje za tem, da bo vsaka zunanja in notranja avstrijska politika nemogoča, ako se ne bo ozirala na Jugoslovane v Avstriji.

Perzijsko vrašanje.

Leta 1907. je sklenila Angleška z Rusijo prvo pogodbo o razdelitvi Perzije, samo s tem namenom, da bi pridobila rusko vlado za svojo angleško politiko. Takrat se ni šlo toliko za Perzijo samo; tudi se je pogodbo zelo kritikovalo bodisi v angleškem parlamentu bodisi v ruski dumii, ker pravzaprav nobeni velevlasti ni nudila takojšnjih koristi. To pa je ravno najbolj karakteristična stran angleške politike, ki veže vedno svojega zaveznika na dobičke v bodočnosti, ki se jih nikoli ne dobi, pač pa prinašajo vsak dan nova razburjenja.

Odkar pa je odstopil Izvoljski in se je sešel ruski car z nemškim cesarjem, se boje v Londonu, da se bo nekoliko zlahčala ta perzijska vez, s katero se je priklenilo Rusijo pred voz angleške politike. Ruski minister Sasanov je sam izjavil, da se je doseglo v Potsdamu sporazum med Rusijo in Nemčijo glede na perzijsko vprašanje. Nemčija se je v večih važnih točkah zavezala, da bo podpirala ruske koristi v Perziji. Sicer v Nemčiji niso darovali carju za njegovo prijateljstvo polovico Perzije na popirju kakor v Londonu, pač pa so mu priznali precej pravic. V Nemčiji so se ozirali tudi na Turčijo, kateri se Nemci vedno bolj naklonjeni kažejo, seveda samo zaradi svojih gospodarskih oziroma trgovskih koristi. Nemška trgovina hoče konkurirati z angleško in vsled tega skuša pridobivati povsod zaveznikov.

Zato se nemška politika tudi noče preveč nagniti na nobeno stran.

V Peterburgu pa so medtem tudi spoznali, da se bodo v eventualno razdelitev Perzije na vsak način hoteli vmešavati tudi druge države, poleg Nemčije tudi Turčija, ki je danes v stanju, da more pošiljati Perzijcem orožja proti svojim sovražnikom. Mladoturški list »Tanin« piše z ozirom na perzijski položaj sledeče: »Ko sta Angleška in Rusija sklenili leta 1907. perzijsko pogodbo, je vladal še Abdul Hamid, ki je videl v perzijskem šahu nadležnega konkurenta. Takrat ni moglo niti osmansko ljudstvo priti na pomoč po veri sorodnim Perzijcem niti ni mogla nuditi Nemčija svojega diplomatskega varstva. Danes pa je ustvarjena zveza iz Berolina preko Dunaja v Carigrad, in od tu v Teheran.«

Mi sicer mislimo, da Avstro-Ogrska od perzijskega vprašanja ne bo imela nobenih koristi. Nemčija jo izrablja samo v svoje namene. V tem vidimo pravzaprav boj med Angleško in Nemčijo, ki hoče ugrabiti Angleški kolikor mogoče veliko vpliva in moči. Pri tem Rusija ne bo ravno mnogo pridobila, Avstrija pa toliko kakor nič.

Vendar pa imajo v Londonu še mnogo tehtnih stvari v rokah proti novim tekmečem. V Carigradu vedo na pr. prav dobro, da je ostal Nasr e Mulk, ki je določen za novega regenta in ki je doslej živel na Angleškem ter dobival od angleške vlade milostne plače, v Parizu na povelje Angležev ter ni nastopil svoje službe v Teheranu. Ravnotako je tudi odstavljen perzijski šah Mohamed Ali zapustil Odešo na povelje Angleške proti volji ruske vlade, da znova nastopi v javnosti kot upravičeni lastnik perzijskega prestola. Upoštevati je tudi treba, da povzročila v južni Perziji vstaki Naib Mohamed, ki se odkrito priznava za pristaša odstavljenega šaha, nemire ter da so pred njegovimi divjimi jecenci ogrožene vse trgovske ceste, ki vodijo iz glavnega perzijskega mesta proti jugu. Pred tremi meseci perzijska vlada ne bo mogla ustvariti na teh cestah zadostne varnosti za promet. Poleg tega pride v poštev tudi to, da hoče Angleška dovoliti potom svoje imperialne banke Perziji posojilo samo pod tem pogojem, da se izvežba s tem denarjem perzijsko vojaštvo in orožništvo pod poveljstvom angleških častnikov. Angleška pa nudi Rusiji tudi novo vabo z železniško zvezo od Črnega morja skozi severno Perzijo in Polugistan v Indijo, ki bi se seveda

LISTEK.

Stranski človek.

(Slovenska narodna pravljica.)
(Konec.)

Čudna je bila ta okolica, kakor se mu ni zdelo še nikdar, ko je kot mlad deček hodil po teh krajih. Koliko let je že od tega in vendar se mu zdi, kakor da bi bil samo en dan in kakor da bi si v lahmem snu v popoldanski vročini pridobil skrivnostno vednost čudodelnega magisteriuma. Solnce je zahajalo za goro z mogočnim pohodom in pelo zmagovalno pesem, kakor velikani, ki si je pridobil glavno zmago. Vsak žarek, ki je migotal v zraku in se odbijal ob perje na drevju in ob travo na zemlji, je bil skord te veličastne himne. In zemlja se je zamaknila v ta slavospev in spremetjala njegove akorde z vzdihljaji večernega zefira. Kakor daleč je seglo njegovo oko, vsepovsod je zvenela ta pesem in vsepovsod jo je poslušala zamaknjena priroda. Na vzhodu se je spustila dolga senca, kakor pošast raz gore in stopala vedno dalje, kakor da bi hotela dohiteti tujca, ki je hitel za solncem na zahod. Okrog njega je vel večerni zefir in jesensko listje mu je

šuštel pod nogami. Stranski človek je pa hitel proti zahodu z urnimi koraki, kakor da bi hotel dojeti večerno solnce in se skriti pod njegov megleni plašč.

Kako majhna je bila sedaj pred njim njegova rodna vas in kako majhni ti ljudje, ki niti ne vedo, kaj je kamen magisterium in ki niso nikdar slišali, kaj je sloveča accahra v staroslavni Kordovi.

Ko je spet pogledal po poti pred sabo, je zagledal, da gre pred njim dekle in nese v roki vrč, v katerem je pljuskala voda.

Stranski človek pospeši korak in stopi k dekletu:

»Daj mi požirek vode za božjo voljo! Daj mi požirek vode, ker umiram žeje. Sedem let že potujem po tujem svetu in še nikdar nisem dobil požirka vode. Na poti se mi je sanjalo, da se bo izpolnilo slednjič moje koprenje in se bo našla duša, ki mi bo s požirkom vode pogasila perečo žejo. Ako mi daš požirek vode, ti bom povedal čudno povest o solnčni Andaluziji in o palmovih vrtovih, o alabastrovih palačah in o slavnem kalifu Abd-ur-rahmanu. Samo požirek vode daj mi o dekle!«

Dekle se mu pa nasmehne in ga vpraša nagajivo:

»Čemu vam bo požirek vode?«
»Čemu mi bo požirek vode! vpra-

šas? Čemu mi bo požirek vode? Glej jaz umiram in noga se mi opoteka in srce se mi duši v prsih! A ti me še vprašaš, čemu bo požirek vode! Sedem let že žejam in nisem mogel na vsej široki zemlji od solnčne Andaluzije pa do vaše vasi najti studenca, ki bi ugasil mojo žejo. Pri sebi imam čudodelni kamen magisterium, ki izpreminja vsako stvar v zlato in zdravi vsako bolezen. A kaj mi bo čudodelni kamen magisterium, če pa umiram žeje! Daj mi požirek vode, da ne umrjem!«

»Saj boste kmalu v vasi in tam boste dobili vode cel studenec in polno korito.« odvrnilo je dekle.

»Kaj mi pomaga voda v vasi, ako pa tukaj umiram žeje. Daj mi vsaj požirek vode in pokažem ti čudodelni kamen magisterium in odkrijem ti skrivnosti alkimije. Stori to vsaj iz usmiljenja do revnega tujca, ki se je mučil v tujini leto za letom in katerega mori neznozna žeja. Saj sem kost vaše kosti in dete vaše vasi. Dasiravno me sedaj nihče ne pozna in noče poznati, vendar bo pribito na veke v zgodovini, da sem dete vašega kraja in plod vašega rodu. Ko bo zopet vzhlo solnce, bodo vrezali vanj z ognjenimi žarki mojo spominsko ploščo in ko bo veter zabučal po vašem kraju, bo zapel pesem o meni.«

Dekle ga je pa gledala z velikimi,

pomilovalnimi očmi, iz katerih je odsevalo sočutje in strah pred neznanim človekom ter je urno pospešilo korake.

»Pojdi bolj počasi,« prosil je stranski človek, »kajti jaz sem utrujen in moje moči so upadle. Dolga je že moja pot, kajti potujem tam od solnčne Andaluzije in iz starodavne Kordove. Nekoliko hodi bolj počasi, da te zamorem dohajati.«

Dekle je pa še bolj pospešilo svoje korake in kmalu pustilo za sabo stranskega človeka. Od daleč se je še včasih ozrlo plaho nazaj, če je morebiti ne dohaja. Toda stranski človek je ostal kmalu odzadaj, povsod glavno in stopal počasi dalje po prašni cesti.

Naenkrat je na ovinku pred njim stala domača vas. Solnce je že zašlo in iz doline se je počel razpenjati rahlo in tiho polumrak, ki je pokrtil kmalu celo vas kakor s pajčolanom. Stranski človek je imel v srcu samo eno misel, ki ga je prevzela popolnoma: Potreben sem počitka.

In vse je vabilo k počitku. Ljudje in živina so se vračali s polja, perje na sadnem drevju se je povsilo, vrelec je žuborel spalno pesem, neka mehka sanjavost se je vlegla po celi naravi, samo slavec v grmovju je pel tiho in strastno in v sanjavi mrak se je razlegala večna pesem o ljubezni. Vse je va-

samo v tem slučaju gradila, ako bi se Rusija zopet popolnoma priklopila angleški politiki.

Kakor je torej videti, temelji perzijsko vprašanje zelo na široki podlagi ter bo še dolgo vrsto let predmet evropski diplomaciji.

CESAR IN ČEHI.

Cesar je zaslíhal dne 28. novembra 1910. gosposkozborničnega člana češkega deželnega odbornika Karla Adameka. Kakor poročajo, se je razgovarjal vladar o vseh podrobnostih nemško-čeških spravnihi pogajanj v Pragi in izjavil željo, naj bi bile konference uspešne. Cesar je pohvalil korektno stališče, ki so ga zavzemali ob tej priliki češki politiki in češki časopisi.

MAŽARI ZAHTEVAJO BOSNO IN NAPADAJO TROZVEZO.

Ogrski državni zbor razpravlja zdaj o začasnem proračunu. Opozicija seveda ostro napada vladu, a »šlagerji«, ki jih izigrava, le kažejo smer Mažarov. Govornik Košutovcevec Desy je zahteval samostojno banko in napovedal odločen boj vladi, če zviša brez koncesij število rekrutov. Justhovcevec grof Batthyany je naglašal, da koristi trozveza bolj Nemčiji kakor pa Avstro-Ogrski. Zunanje politike ne določa več balkansko vprašanje, marveč tekmovanje med Nemčijo in Angleško. Batthyany napada nato Aehrenthala in zahteva, naj se priklopita Bosna in Hercegovina Ogrski.

ZAKAJ SE NI NASTANIL KRALJ MANUEL V LONDONU.

Prvotno se je pričakovalo, da pride bivši portugalski kralj Manuel v London, a kralj Manuel je opustil svoj prvotni načrt, ko je doznal, da se je angleški kralj Jurij o njem izrazil zelo neugodno, češ da je s svojim obnašanjem bolj škodoval monarhistični ideji kakor republika.

IZBOLJŠANJE PREJEMKOV V ARMADI.

S 1. decembrom se uveljaví po delegacijah dovoljeno zvišanje prejemkov moštva armade. Po novi določbi se odmeri dnina v dveh stopnjah, in sicer je ena določena za častniške in uradniške aspirante, ki so v stanju moštva, druga pa za tiste podčastnike, ki služijo čez čas. Dnina je zdaj takole določena: Častniški aspiranti, uradniški aspiranti v stanju moštva, naredniki nižje stopinje 70 vin. dnevno, višja stopinja 90 vin. Četovodje 48 vin., višja stopinja 70 vin., desetniki 36 vin., višja stopinja 40 vin., poddesetniki 24 vin., navadni vojaki brez šarže 16 vinarjev. Dosedanja razdelitev nad- in podtopničarjev, nad- in podpionirjev se odpravi. S 1. decembrom se zviša tudi pristojbina za zajtrk od 5 na 7 vin. Ročnina (denar, ki ga dobi rekrut za nakup raznih malih potrebščin), se v bodoče določi pri artijeriji na konjih in pri trenu od 6 na 7 kron. Zvišajo se tudi dohodki orožnih mojstrov, kovačev, profesoristov artijerije, mojstrov profesoristov trena, mojstrov artijerije, pionirjev in trenov, moštva preskrbnih in posteljnih skladišč in podčastnikov vojaških izobraževalnih zavodov. Vojaki bolniki po bolnišnicah dosedaj niso dobivali nikake dnine, ista bo znašala odslej za častniške in uradniške aspirante in za narednike dnevno 20 vin., četovodje 15

bilo k počitku in v sreč stranskega človeka je zakipela vroča želja po miru. V sanjavem polumraku je stala naenkrat pred njim rodna hiša in stranski človek je k nji zavil svoje korake.

Iz dimnika se je kadilo in na mizo se je nosila večerja, ko je stranski človek stopil v družinsko izbo. Družina je prosila iz neba blagoslova in potem se je vsedla okrog mize k večerji, gospodinja je rezala kruh, berači so pa sedeli za pečjo in pričakovali ostankov večerje. Stranski človek je stopil v sobo in neizrečena radost mu je odsevala na obrazu. Slednjic je prišel domov po dolgih blodnjah v tujini. Izmučen in utrujen je do skrajnosti, toda tu je klop, da se odpočije in pogrjnena miza, da k nji sede in topel zapeček, da se v njem segreje. Široko je odprl vrata in pogledal naokrog z velikim pogledom. Pričakoval je, da bo radosten vsklic privrel iz prsi navzočih, da se bodo iztegnile vse roke v presrečen pozdrav in da se bodo veselja bliščale oči njegovim domačim. Toda mrtvo je ostalo vse in hladno in pomilovanje se je zibalo na obrazih.

»Sedaj sem prišel!« — zaklical je stranski človek — »prišel sem naravnost iz solnčne Andaluzije in iz starodavne Kordove. Bil sem v alabastrovih palačah, ki majo štiri tisoč tristo marmornatih stebrov in videl sem palmovce, bil sem na dvoru samega vse-

vin., desetnike 10 vin., poddesetnike in vojake pa 6 vinarjev. Po invalidnih zavetiščih dobe poleg invalidne dnine invalidi naredniki dnevno doklado 20 vin., četovodje 18 vin., desetniki 16 vin., poddesetniki 10 vin., navadni vojaki pa 6 vinarjev dnevno. Zvišajo se tudi pristojbine pri marših. Zvišali so tudi kuhinjski in kurilni prispevek oženjenim podčastnikom I. vrste, in sicer znaša kuhinjski prispevek 2 K, kurilni pa 290 kilogramov vsak mesec.

SENATOR PELLOUX PROTI NATHANU.

»Giornale d' Italia« objavlja odprto pismo senatorja Pelloux, bivšega ministrskega predsednika proti papeža sramotečemu govoru rimskega župana Nathana. Pelloux izjavlja, da je pripravil v tem oziru tudi interpelacijo za senat in izraža svoje začudenje, da vlada glede Nathanovih psovki ni hotela ali ni mogla spregovoriti besede, ki bi bila pomirila opravičeno razburjene duhove. V pismu spominja vlado, kak smisel imajo garancijski zakoni, ki zagotavljajo papežu najvišje spoštovanje in popolno neodvisnost v izvrševanju poslov njegovega duhovnega poklica. Neče se spuščati v podrobnosti te zadeve, zdi se mu pa skrajnega obžalovanja vredna, ker je morala globoko užaliti milijone in milijone katoliških src. Žal, da tega niso prevideli in ne znali uvaževati rimski župan, ki je tako govoril in minister predsednik, ki je k temu molčal. Nasproti onim, ki trdijo, da garancijski zakoni nimajo nobenega legalnega pomena, ker jih papeži ne priznavajo, odgovarja Pelloux, da so ti zakoni temeljni zakoni za Italijo pred civilnim svetom. In vlada bi bila storila le svojo zakonito dolžnost, ako bi bila tem povodom branila garancijske zakone, ki so se od strani rimskega župana kršili na tako izživljen način. Pelloux pričakuje, da se vlada ne bo zadovoljila z onimi bojazljivimi besedami, ki jih je njen zastopnik spregovoril v Albi, marveč da odločno pojasni, da ji je sveto načelo svobodne cerkve v svobodni državi.

ANGLEŠKI MINISTER PRETEPEN S PASJIM BIČEM.

V soboto popoldne se je peljal minister Churchill z nekega shoda v Bradfordu nazaj v London. Ko je šel minister skozi tretji razred v jedilni voz, je skočil proti njemu neki moški s pasjim bičem in pričel udrihati po njem z besedami: Winston Churchill, ti pes, to je za te! Potniki so bili zelo ogorčeni na napadalca, dva policista sta le s težavo preprečila, da ga niso ubili. Napadalec je pristaž ženske volivne pravice. Ko je došel Churchill v London, so pa hotele napasti ministra tri ženske, a je policija preprečila napad.

ANGLEŠKI PRESTOLNI GOVOR.

Angleški kralj Jurij je odgodil s prestolnim govorom angleško zbornico poslancev. Zahvaljuje se, ker je cela Angleška s svojimi naselbinami žalovala za rajnim kraljem Edvardom. Slediti hoče politiki svojega očeta. Razpravlja o indijskih in južnoafriških zadevah in obžaluje, ker se ni doseglo sporazumljenje med zbornico poslancev in lordov. — Volivni boj se je pričel že na celi črti in je že zdaj jako buren.

slavnega kalifa in naučil sem se vse modrosti saracenske. S sabo prinašam čudoviti magisterijum, oni čudodelni kamen modrijanov, ki zdravi vsako bolezen in izpreminja vsako stvar v zlato. Prekosil sem samega Hermesa Trismegistosa. Samo kruha mi dajte, košček kruha, da se najem, in miren kotichek, da se odpočijem. Bogato vam bom vse povrnil in po kraljevsko se bom zahvalil. Z zlatom bom pokril svojo rojstno hišo in z zlatom bom potlakal ulice naše vasi. Bolezen ne bo imela več pristopa v to okolico in blagoslov se bo razvil nad njo.

»Vsedi se tamle na klop,« rekla mu je mati, »odpočij se in pokrepčaj. Potem pa ostani pri nas in ne blodi več okrog in ne išči svojega magisterija. Izbij si vendar iz glave oni kamen modrijanov in daljno Andaluzijo, staro Kordovo z alabastrovimi palačami. Bodi doma in ne delaj mi nepotrebnih težav. Vsa okolica že govori o tebi in jaz sem radi tebe nepretrgoma v groznih skrbih. Vsedi se in najej se in potem pojdi k počitku.«

Stranski človek je poslušal pohlevno kot majhno dete. Vsedel se je in najedel črnega kruha, potem se je pa vlegel na seno k počitku. Pod glavo je pa dal svoj čudodelni kamen magisterijum in vso noč je sanjal o svojem težko pridobljenem zakladu. V sanjah je videl rojstno hišo pokrito s suhim zlatom

PREOSNOVA ANGLEŠKE MORNARICE.

»Evening Times« poročajo, da namerava angleška admiraliteta odpraviti dozdej samostojna poveljništva posameznih brodovij in imenovati glavnega poveljnika angleški vojni mornarici. Poveljnik cele angleške mornarice postane admiral Bridgeman.

PORAŽENI MEXIKANSKI UPORNIKI.

Pri Gerreru se je bila huda bitka med vladnimi vojniki in uporniki. V boju je bil nevarno ranjen voditelj upornikov, Madero. Revolucionarji so bili v bitki poraženi in so se morali umakniti.

ŽELEZNIŠKA STAVKA NA PORTUGALSKEM.

Na severnem Portugalskem je nastala stavka železničarjev. Mesto Porto je popolnoma ločeno od vsake železniške zveze. Vse proge straži vojaštvo.

Dnevne novice.

+ Ubogi liberalni možgani. Kdor čita liberalne časopise ve, da je vsega kriv dr. Šusteršič. Kljub temu je njegov vpliv na popirju »Slovenskega Naroda« najmanj sedemkrat na teden uničen in ubit. Pretekli teden so v »Narodu« onemogočili, dr. Šusteršiča, baš v trenutku, ko je — »Slovenski klub« nastel. Ko je padel med Čehi Kramaf, katera je Ivan Hribar nazival te dni za svojega prijatelja in o katerem je pisal, da bi glasoval na njegovo povelje proti dr. Šusteršiču za Buriana — piše »Narod«, da ni dvoma, da dr. Kramafev padeč pomeni strahovit udarec za dr. Šusteršiča. Pametni ljudje bi sodili, da padeč neoslavista Kramafa pomenja udarec za njegovega neoslavističnega prijatelja Hribarja. Dosljej namreč še nismo čuli, da bi dr. Kramaf napravil politična potovanja z dr. Šusteršičem. Kakor se čuje, je Kramafu jako škodovalo, ker ga je Hribar nazival za svojega prijatelja. Današnji »Narod« pa priobčuje očitno od izvestne strani inspirirano »poročilo«, da se klerikalni Slovenci pogajajo, pod kakimi pogoji bi bilo mogoče popustiti od obstrukcije v zadevi laške fakultete in da slovenski klerikalni poslanci sedaj dolže Hribarja, da je on s svojim intrantsgentnim stališčem napram italijanskemu fakultetnemu vprašanju kriv obstrukcije v proračunskem odseku. Ta časnikarski klopotec so liberalci spravili tudi v nemške liste. Namen tega je seve za pametne ljudi prozoren: poceni napraviti Hribarja za »junaka«. Tisti, ki k takim »telegramom« molči je — Ivan Hribar. Preprečani smo, da se bo vsem tistim zabitim liberalcem, katerim se je zadnjič sanjalo, da je Ivan Hribar graditelj belokranjske železnice, ker je vložil nujni predlog za belokranjsko železnico takrat, ko so jo naši poslanci že imeli zagotovljeno, tudi danes celo noč sanjalo, kako je v obstrukciji Hribar komandiral naše poslance in kako je sedaj Burianov prijatelj Hribar — zapuščen jugoslovanski protivladni junak. Res ubogi so liberalni možgani! Da bi farbarije liberalnega časopisja bolj držale, si je izmislil »Narod«, da se je vršila v nedeljo opoludne seja »Slovenskega kluba«, mladinski list »poroča« celo o včerajšnji seji »Sloven-

in vse ulice so bile tlakane z rumeno kovino. Od vseh strani in po vseh stazah so prihajali ljudje in on je delal čuda s svojim skrivnostnim kamenom, zdravil vse bolečine in tvoril bogastva brez konca.

V družinski sobi je pa večerjala družina dalje in se veselo razgovarjala in tudi berači so bili deležni obilnih dobrot. Vse je postalo veselo in zgovorno po dovršenem delu, samo mati je bila otožna in je tarnala:

»Teško pokoro mi je naložil Bog! Dala sem sina v mesto v šole, da bi se izšolal in postal gospod ter prišel do belega kruha. Obnašal se je dobro in učil se je pridno, da so vsi imeli nad njim veselje. Toda naenkrat se mu je nekaj zmešalo v glavi in sedaj govori vedno, da je bil nekje v daljnih krajih in da ima nek kamen, ki posedla čudodelne moči. Ves dan se potika okrog in izmučen in utrujen se vrača vsak večer domov. Bog si vedi, kako se bo to končalo. Naj bi mu že Bog dal zopet nazaj prejšnji razum ali ga pa vsaj na kakoršenkoli način rešil iz tega stanja.«

Tako je v družinski sobi tarnala mati, na senu je pa med tem sanjal stranski človek o svojem čudodelnem kamenu, naokrog se je razlival skrivnostni mrak in v rožnem grmu na vrtu je pel slavec svojo večno neizpeto pesem o liubezni.

skega kluba« — pri tem je pa samo ta mala netočnost da v nedeljo pa tudi včeraj se je »Slov. kluba« sploh ni bilo! Seja »Slovenskega kluba« se je vršila danes in so bili iz »Zveze Južnih Slovanov« izstopivši štiri dalmatinski poslanci med velikanskimi ovacijami sprejeti v klub. To so stvari, pri katerih se ne čudimo, da so liberalni možgani — katastrofalno zmedeni.

+ Kriza v »Zvezi južnih Slovanov«. Da bo prišlo do izstopa nekaterih dalmatinskih poslancev iz svojega kluba, smo uvideli že takrat, ko je dalmatinska narodna stranka na podlagi kompromisa z dalmatinskimi liberalci kandidirala velikega svobodomiselca Smodlako v državni zbor. To postopanje narodne stranke je ogorčilo vse krščansko misleče Hrvate in vsa duhovščina s škofi vred je iz stranke izstopila in se pridružila stranki, ki temelji v svojem programu krščansko narodna načela in pa edinstvo s Slovenci. Politična je bila narodna stranka in separatistična brez vsakega širšega obzorja. Njeno geslo je bilo boj proti dr. Šusteršiču! Zato mu je bila tudi zmeraj gorka. In če ga imenuje splitsko edinstvo »vojvodo za prvenstvo« in jugoslovanskega barda, si dr. Šusteršič tega »vodstva« ni pridobil s številom jugoslovanskih poslancev, ampak s svojim duhom. Ta razvoj dalmatinske politike se je seveda pokazal tudi v klubu na Dunaju. In tako je prišlo do tega, da so izstopili poslanci Duličić, Ivanišević, Perić in Prodan. Odslej naprej bo »Zveza južnih Slovanov« še bolj liberalna in še bolj vladna. »Zveze južnih Slovanov« ni več, ostali so samo dr. Ploj, mnogi pa ob strani stoje in gledajo in se jim ne ljubi biti za statiste Plojeve politike. Najbolj nas zanimajo istrski poslanci, kaka stališča bodo zavzeli pod tem liberalnim in vladnim klobukom. Zdj nam pa je tudi jasno, zakaj so si naši poslanci že takoj pri vstopu v državni zbor svoj lasten klub osnovali in si tako veliko blamažo prihranili.

+ Sodba »Narodnega Dnevnika« o liberalni inteligenci: Že v probujajočih se gimnazijalcih, ki kažejo svojo naprednost ob vinu in neslanih dovtipih (oni niso krivi!) najdemo mlačnost in malodušje »uboge manjine«, ki jih ne zapusti tudi v letih akademske naobrazbe in ki ga prinesejo k nam v življenje v vseh mogočih pesimističnih varijacijah, izmed katerih je najznačilnejša duhovita ali tudi nedubovita psovka. Psovka na vse, in roganje zaradi roganja. Oj, kako žalostno mi je gledati mlade ljudi z akademsko naobrazbo, ki se zakopljejo v državne urade in imajo le en ideal, zabavo, le en krasen sen, bogato nevesto in brezskrbno življenje! A kadar dozore v može in se brez vsake priprave spusti v javno areno, evo vam značajev, doslednih in idealnih! Kultura jim je fraza in lepa obleka (kar tudi nekaj pomeni!) Kultura in napredovanje ljudstva jim je šport za zabavo in za bliščee ime narodnega delavca. Vse njih politično, gospodarsko, socialno — magari tudi literarno delo je puhlo šarlatanstvo brez trajnih uspehov — in ker teh ni, pride resignacija in sentimentalno vzdihovanje nad »klerikalnim zmajem. To je resnično in podprto s tisoči dokazi, ki nam jih nudi skoro vsak dan.« — Te vrstice, kateri je »Narodni Dnevnik« liberalni inteligenci v album zapisal, so deloma resnične; posebno se kažejo te dične lastnosti v delovanju marsikaterega naprednega politika. In zato imamo popolnoma prav, ker hočemo, da ljudje take vrste iz političnega polja izginijo.

+ Korajžni fantje so tiho! »Narod« je pisal dne 24. t. m.: »Slovenčevim vohunom se je zopet posrečilo ukrasti neko zaupno stvar, ki jo sedaj škofovo glasilo izrablja po svoji znani manjri. Nastiči in Vašiči so bili in so še na delu tudi na Slovenskem, zato se ni čisto nič čuditi, ako kreature Nastičevega in Vašičevega kalibra delajo proti plačilu tudi za klerikalce. O »Slovenčevih« notici: »Iz izvrševalnega odbora narodno napredne stranke« bomo se govorili.« — Svet je po tako krepkih psovkah pričakoval govorjenja, pa govorjenja ni in ga tudi ne bo. Korajžni fantje so tiho. Morda čakajo, da natisnjeno nemško okrožnico narodno napredne stranke o Veselovanu Hribarju pokurijo, ker jo po »Slovenčevem« razkritju ne razpošljejo. To bi bila res škoda, ker vsi slovanski poslanci na Dunaju komaj čakajo, da bi za draginjo prišel — Hribar na vrsto.

+ Siti in lačni. »Grazer Volksblatt« piše o razdoru v štajerskem svobodnemiselnem taboru. Tudi v štajerski liberalni nemški stranki se vrši isti proces med stariimi in mladimi, ali kakor jih »Grazer Volksblatt« označuje — med

stimi in lačnimi, kakor se vrši pri slovenskih liberalcih. Stari nemški liberalci, ki že desetletja gospodarijo v Štajerski in Gradezu, so namreč precej zavozili deželno, kakor tudi graško mestno gospodarstvo. Da pri tem niso trpeli njihovi trebulji, je umevno. Toda tudi v njihovih vrstah so se pojavili mladini, ki niso bili deležni dobrot »umnega« gospodarstva in ki bi tudi radi zalili svoje borne kosti z lepo maščobo. Glasilo nemških starih liberalnih trebulhov, »Tagespost«, se seveda jezi na mladino, ki ne pusti častitljivih prežvekovalcev pri jedi v miru. Očita jim nasilstvo, stremljenje po koritih, demagogijo in druge čedne lastnosti, ki so pa sploh samo pri liberalcih mogoče. Nas zanima samo primera med štajerskimi nemškimi liberalci in našimi slovenskimi. Povsod liberalizem razpada, ker je v svojem bistvu negativen. V vseh teh pojavih vidimo, da ni več daleč čas, ko bodo povsod odšli liberalci tja, kjer ni muh. Nazaj jih nihče ne bo klical.

+ **Jako hudi** so izvestni naši svobodomislenci, ker v državnem zboru ni govoril o priliki smrti Tolstega noben Slovenec. Posebno naši liberalci se repenčijo. Čudno, da ni govoril Hribar, ki je bil svoj čas tudi »poet«. Mi smo Tolstega kot pisatelja pravično ocenili, ne vemo pa, če so naši liberalci tako glasni radi pisateljskega delovanja Tolstega. Zdi se nam, da so navdušeni za Tolstega le radi tega, ker je tajil božanstvo Kristusovo. Če bi Tolstoj še tako imenitne knjige pisal, pa bi ne tajil božanstva Kristusovega, bi se liberalci nič ne zmenili zanj. Iz tega se tudi jasno vidi »globoka vernost« naših liberalcev. Tako tolmačimo tudi »simpatije« tetke »Edinosti«!

+ **Osebna imenovanja v politični službi.** Kancelist c. kr. okrajnega glavarstva v Ljubljani gosp. Hočev ar je postal oficial pri c. kr. deželni vladi; računski podčastnik S. ljubljanskega sanitetnega oddelka g. Peterlin je postal kancelist pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Ljubljani, orožniški stražmojster Jožef Slajpah je postal kancelist pri c. kr. okrajnem glavarstvu v Kočevju.

— **Revizija stavb-obrtnega zakona.** Trgovinsko ministrstvo je uvedlo pismeno enketo za revizijo stavbno-obrtnega zakona glede naslednjih točk: Natančnejša omejitev delokroga stavbnih, zidarskih in tesarskih mojstrov ter drugih stavbnih obrtnikov, dalje spolnitve določb glede dokaza posebne sposobnosti za posamezne stavbne obrti in končno vspešnejša zabrana zlorabe imen za kritje nedovoljenega obrt. obrata in protipostavnega stavbnega izvrševanja sploh. Trg. ministrstvo je razposlalo vsem osrednjim uradom vprašalne pole z 90 podrobnimi vprašanji ter odredilo, da se te pole v svrhu izpolnitve vroče vsem obrtnim instancam, obrtnim zadrugam in drugim združitvam stavbnih obrtnikov, stavbnim polirjem in stavbnim tehnikom, kakor tudi deželnim, občinskimi in trg. korporacijam.

— **Spomenik cesarju** odkrijejo 2. decembra letos v Trogiru v Dalmaciji. Spomenik predstavlja doprsni kip cesarja in je delo umetnika Rosandića.

— **Bosenski sabor za zagrebško deželno gledališče.** Bosenski sabor je z glasovi Hrvatov in moslimov sklenil, da se da zagrebškemu deželnemu gledališču za gostovanje v Sarajevu 6000 kron podpora. Značilno je, da je proti temu govoril en Srb in sta od vseh Srbov le dva glasovala za ta predlog.

— **Umor.** Zidarskemu pomočniku Ivanu Heck v Osijeku je ušla priležnica in odnesla s sabo tudi nekaj pohištva. Ponovno je vprašal v isti hiši stanujočo 27letno Terezijo Leonhard, naj mu pove, kam je priležnica pobegnula. Vprašana je dogovorila, da ne ve in se nje-govemu vprašanju smejala. Heck je vzal velik mesarski nož in zabodel Leonhard v prsi ter pobegnil. Napadenka je šla v kuhinjo in si še sama izdrla nož, nato pa hipoma izdihnila. Heck se je sam javil oblasti.

— **Postaje za brezžično brzojavljanje** se po naredbi avstrijskega trgovinskega ministrstva obvezno upeljejo na vseh avstrijskih trgovskih ladjah, ki vozijo potnike čez Gibraltar ali Aden. Postaje morajo biti sposobne za brzojavljanje na najmanj 100 morskih milj oddaljenosti in morajo oskrbovati brzojavni promet z obrežnimi ali postajami na vsaki drugi ladij brez razlike sestava. Avstrija je prva, ki je uvedla to za paroplovstvo velevažno uredbo.

— **Iz Trsta** se nam poroča: Veliko zanimanje vzbujajo po celem Trstu trije samoumori, ki so se izvršili tekom enega meseca in ki so v zvezi s polomom pri »Banki popolare«. Najprvo je umrl Artelli. O tem se je sicer prikrivalo, da se je sam usmrtil, ali dobro informirani krogi trdijo, da si je v

istini sam pomagal na oni svet. Za Artellijem se je zabodel in vrhu tega še skočil raz balkon ravnatelj tramvaj-ske družbe Wigny in sedaj pa dr. Volpi. Zanimivo pri teh samoumorih je tudi to, da so bili vsi trije vodilni funkcionarji pri tramvajski družbi. Artelli je bil predsednik, Wigny ravnatelj, dr. Volpi pa odbornik. Nekateri spravljajo te samoumore tudi v zvezo z nameravano stavko tramvajskih uslužbencev; pravijo, da bi v slučaju izbruha stavke prišlo marsikaj na dan. Naj si bo temu kakorkoli že hoče, nekaj skupnega gotovo tiči za temi samoumori.

— **Sv. Ivan pri Trstu.** Preteklo nedeljo smo imeli v Društvenem domu zborovanje, na katerem je govoril č. g. A. Čok o znanem govoru rimskega župana Nathana. Soglasno je bila sprejeta resolucija, v kateri se protestira proti razžaljenju sv. Očeta in izraža istemu popolna udanost. Udeležba je bila razmeroma zelo obilna.

— **Napad na Slovence.** V nedeljo zvečer se je z istrsko železnico vračala slovenska družba v Trst. V istem vozu je bilo navzočih tudi nekaj laških petelinov, katerim seveda ni bilo všeč slovensko petje. Pričeli so izzivati in naravnost žaliti Slovence. Ko se je od najglasnejšega zahtevalo, naj se legitimira, je ta to odklonil. Prišedši v Trst, so Slovenci mirno šli proti izhodu kolodvora, a laška družba je šla za njimi in jih izzivala. Pri izhodu je nek Italijan zavratno napadel enega Slovencev in ga z nekim železnim predmetom dvakrat udaril nad sence tako, da se je ranjenec curkoma vlila kri. Nato so še drugi Lahji naskočili Slovence in gotovo bi prišlo do hudega spopada, ako ne bi nastopila policija in aretirala tistega Italijana, ki je ranil Slovence. Na komisarijatu se je dognalo, da je ta junak asistent državne železnice Pompeo Garbari.

— **Laški razbijalci pred sodiščem.** Danes se je pričela v Trstu sodna obravnava proti onim Italijanom, ki so dne 4. septembra razdejali kavarno Minerva, razbili napise pri Živnostenski, Jadranski, Ljubljanski kreditni in Ustfedni banki. Obtoženi so tudi drugih zločinov. Vseh obtožencev je 16. O izidu razprave bomo poročali.

— **Tatvina.** V tobakarno g. Hirsche v ulici Cassa di Risparmio v Trstu so v noči od sobote na nedeljo vlomili neznani tatovi. Škode so napravili okoli 500 kron.

— **Tramvaj** bodo v kratkem podaljšali v Trstu od Boschetta do Sv. Ivana. Komisijiski ogled se vrši v sredo. S tem bo ustrezno že davni želji.

— **Ob povodnji v Gradežu** je 15., 16. in 19. t. m. morska plima zlasti poškodovala kopališčno obrežje, vendar pa bo to škoda lahko popraviti. Uradno se sedaj poroča: Kopališče samo in sosedna poslopja niso trpela nobene škode. Kopališčna sezona v Gradežu vsled povodnji nikakor ne bo oškodovana, že zaradi tega ne, ker o škodi po hotelih in prenočiščih v mestu ne more biti govora.

— **Bivšega reškega guvernerja zadel mrtvoud.** Bivši reški guverner grof Pavel Szapary je začutil minulo sredo lahko ohromljenje na resni roki. Obiskal je kljub temu zvečer še dvorano opero. V četrtek se je obnovil pojav, grof se je zato podal v sanatorij k zdravniku, kjer ga je pa zadel mrtvoud tako, da je ohromel na celi desni strani. Upajo, da ga v nekaj dneh ozdravi.

— **Shod avstrijskih docentov.** V nedeljo so zborovali na Dunaju docenti vseh avstrijskih vseučilišč. Sklenili so, da uvedejo akcijo za skupno posvetovanje vseh stanovskih zadev.

— **Avstrijski hotelirji odpotovali v London.** Z Dunaja se je odpeljalo sinoči 150 hotelirjev v London na poučno potovanje.

— **Ameriška vojna ladja se popravi v Trstu.** Carigradska ameriška stacijska ladja »Skorpion« se je pripelja z 79 mož močno posadko iz Carigrada v Trst, kjer ostane dva meseca, da jo temeljito popravijo.

— **Ubijalka svojega moža oproščena.** Mitroviško sodišče je te dni oprostilo kmetico Zivano Verinac, ki je s polenom ubila svojega spečega moža. Isti je bil pijanec; nečloveško je ravnal s svojo družino ter je ravno isti dan hotel zaklati svojo ženo. Sodišče je bilo mnenja, da je žena ravnala v neodoljivi sili.

— **Nesrečna stava.** V Pruscu v Bosni je posestnik Pero Kromljak stavil z nekim prijateljem za enega jahalnega konja, da v dveh požirkih spije liter ruma. Toda komaj je spraznil steklenico, že se je zgrudil na tla in v par trenutkih v strašnih bolečinah umrl. Zapustil je ženo in tri otroke.

— **Smrt tihotapev.** Na srbsko-hrvaški meji je tihotapstvo še vedno zelo razvito; zlasti se preko Save tihotaplja živina. Tako je še januarja letos kmet Stil z dvema tovarišema gnal od doma nekaj govedi ter se vkrcał z njimi na majhen plav, da se prepeljejo preko Save. Od tedaj ni bilo več sledi za njimi; sedaj pa so pri Mitrovici potegnili iz Save zelo razpalo truplo Stila. Gotovo je plav zasegel kak vrtnice in požrl tihotapca in živino.

— **Monsignor Weiss.** Poročilo, da je bil aretiran monsignor Weiss, dementira okrajno sodišče v St. Mihaelu. Weiss je menda že v Ameriki.

— **Statistika državnega uradništva v Bosni.** Od 10.944 državnih uradnikov je v Bosni in Hercegovini 3846 avstrijskih, 5036 ogrskih in 4026 domačih podanikov. Po narodnosti so v veliki večini Slovani, to je 9242. Od teh je 1195 Čehov, 516 Poljakov, 401 Slovencev, 909 Rusinov, ostali pa so Srbi in Hrvati. Nemcev je 1271, a Mažarov 303. Ostali so večinoma Italijani.

— **Podporno društvo za slovenske visokošolce na Dunaju** je razdelilo meseca novembra med revne visokošolce 1075 K, v nadi, da se oglasi večje številno podpornikov, dobilo je pa letos samo 88 K. Veliko potrebnih prosilcev se je moralo vsled pomanjkanja sredstev odkloniti. Da se beda naših ubogih dijakov saj nekoliko olajša, prosimo vse tiste, kateri so prejeli položnice, a se do sedaj niso odzvali, kakor tudi druge rojake, da pošljejo vsaj malo podporo temu prepotrebemu društvu. — **Prosimo torej nujne pomoči!** — Darove sprejema blagajnik Ivan Lužar, nadrevident južne železnice v p., Dunaj III., Reiserstrasse 27.

— **Smrtna kosa.** V Zaloščah pri Dornbergu je umrl zdravnik dr. Ferdinand Rojic. V Gorici je umrl vpokojeni šolski nadzornik Valentin Kumer.

— **Miklavž** se je tudi letos preskrbel z lepimi darili, da razveseli z njimi pridno mladino. Posebno je preskrbljeno za zanimive, vzgojne in poučne knjige, ki nudijo otroku veselo iznenađenje, pa mu tudi največ koristijo. Oglas »Katoliške Bukvarne« v današnji številki naštevata te knjige.

Štajerske novice.

— **Vesela slovenska zmaga.** V Slivnici pri Mariboru so pri občinskih volitvah zmagali Slovenci v vseh treh razredih. Do sedaj je bila občina v nemških in renegatskih rokah. Boj je bil zelo hud. V tretjem razredu so zmagali Slovenci s 17 glasovi večine, v II. razredu s 3. glasovi, v I. s sedmimi glasovi. Veselje je nepopisno. Mariborska okolica na levem in desnem bregu se probuja. Nemške trdnjave padajo pri delu naših somišljenikov ena za drugo. Ne bo dolgo več in večina občin v mariborski okolici bo po zaslugi naših somišljenikov na meji v slovenskih rokah!

— **Nedeljska zborovanja.** Shod S. K. Z. na Dobrni je zelo lepo uspel. Ljudstvo je odobravalo odločen nastop svojih poslancev. — Č. g. dr. Kováčič je predaval v izobraževalnem društvu pri Sv. Lovrencu na Dravskem polju, urednik Žebot pa na poučnem shodu krčevinskega bralnega društva v Ptujju. — V Rajhenburgu ob Savi se je vršilo okrožno zadržno zborovanje. Govoril je med drugimi tudi nadrevizor G. Pušenjak. Izvolil se je okrožni zadržni odbor, kateremu načeljuje župnik č. g. I. Potovšek.

— **Odlikovanje.** V dvorani knezoškofjske palače v Mariboru je izročil v nedeljo 27. novembra mariborski okrajni glavar Weiss v navzočnosti premil. gosp. knezoškofa gospej Ivani Scherbaum zlati zaslužni križec s krono. Prezvizišeni nadpastir je v govoru slavil zasluge slavljence.

— **Iz Slovenske Bistrice** se poroča: »Narodni Dnevnik« se je obregnil ob našo duhovščino, seveda čisto po nepotrebnem, kakor vedno, kadar odpre svoja smrdljiva usta. Očita namreč našim duhovnikom, da se niso udeležili občinskih volitev, pri katerih so zmagali Nemci. Pripominjamo samo, da je g. dekan volil v II. razredu, g. kaplan pa še ni bil vpisan v voliv. imeniku. »Narodni Dnevnik« naj pometa le pred prag svojih pristašev, pa bo marsikje tudi za slovensko stvar bolje!

— **Osebnosti.** Orožniški postajevodja v Pragerskem g. Janez Rojs je odlikovan vsled svojega zvestega službovanja z pohvalnim dekretom. — Za računsko svetnike pri graškem dežel-nem sodišču sta imenovana gg. Matevž Trobec in Jožef Repa. — Za poštnega oficijanta na Pragerskem je imenovan Franc Urban.

— **Imenovanje.** Okrajni zdravnik dr. Karel Friedrich je imenovan za okrajnega nadzdravnika na Štajerskem.

— **Poveljstvo 87. pešpolka** je prepo-vedalo vojakom naročiti slovenske li-ste in časopise brez izjeme, **nemških pa ne!**

— **Računski podčastnik izginil z eraričnim denarjem.** Računski podčastnik 26. domobranskega polka v Mariboru Leopold Pesenhofer je poneveril erarični denar, ter bi bil moral v preventivni zapor. A Pesenhofer je slekel uniformo in 21. t. m. izginil. Sedaj se nahaja baje v Švici.

— **Zgodovinska zanimivost.** Zvedelo se je o čudni kupčiji. V nekem starem štajerskem mestecu, ki pa je obenem tudi veliko gnezdo renegatov in vsenemcev je neki kramar, ki nakupuje živinske kosti, starino in druge odpadke. Pred nekaj dnevi se je zvedelo, da kupuje ta branjevec tudi stara zgodovinska človeška okostja, ki se izkopujejo iz zemlje. Baje se je poučila o tem tudi tamošnja »vzorna« policija, a vsled »malenkostne« zadeve se ji ni zdelo vredno nadalje s svojo detektivsko duhovitostjo preiskovati celo zadevo. Nemškutarji utegnejo iztržiti za stara okostja na svojih zemljiščih še za marsikateri frakel šnop-sa. — Pa ne, da bi kdo rekel, da je to bilo v Ptujju.

Književnost.

— **Sveti Miklavž** bo kmalu tu. Našim otrokom ne more napraviti večjega veselja, kakor če jim položi na mizo »Modrega Janka«, ki jim je v kratkem postal najljubši prijatelj. Knjiga posreduje mladini najvažnejše nauke o higieni in o lepem vedenju, pri čemur pa se našim ljubljencem prikupi s šegavimi kriticami, veselimi, otroškemu duhu primernimi prizori in lepimi podobami, ki nam z drastično komiko slikajo zle posledice različnih razvad. Ker se tako otroci igraje priuče vsega, kar je potrebno, da ostanejo zdravi in se razvijajo v koristne člane človeške družbe, je pač ni boljše in koristnejše knjige. Knjiga se dobi v »Katoliški Bukvarni«.

Ljubljanske novice.

— **Ij Sodalitas S. C. J. za duhovne ljubljanskega mesta** ima svoj sestanek v sredo dne 30. t. m. v Alojzijevišču. Udeležniki se zbero ob 5. uri v kapeli. Na dnevnem redu je poročilo profesorja dr. J. Grudna: O patronatu Vincencijeve družbe za zanemarjeno mladino s posebnim ozirom na ljubljanske razmere.

— **Ij Posebnost za Ljubljano je vsakoljetni Miklavžev večer v »Unionu«**, kate-rega prireja slovensko glasbeno društvo »Ljubljana« v zvezi z vrtni našimi Orli. Vsako leto je ta večer sijajnejši. Če je že o lanskem Miklavževem večeru govorilo vse mesto, tembolj bo občinstvo letos presenečeno, ker bo odbor »Ljubljane« z ogromnimi stroški še lepše aranžiral ta večer. Tudi za odrasle bo ta večer zanimiv, tudi odrastli se bodo pomladili med odkritosrčnim veseljem otrok. Miklavžev večer se bo vršil prihodnji ponedeljek dne 5. decembra, točno ob 7. uri zvečer v veliki dvorani »Uniona«.

— **Ij Predavanje pisatelja župnika Finžgarja.** Ponovno opozarjamo občinstvo, da naš odlični pisatelj župnik F. S. Finžgar predava jutri v sredo točno ob pol 8. uri zvečer v dvorani S. K. S. Z., »Unionovo« poslopje, Frančiškanske ulice. Vstop vsakemu prost.

— **Ij Kako se podpira domača obrt?** Mislimo, da bi bilo stavbno vodstvo c. kr. drž. obrtne šole nekoliko v zadregi, ako bi moralo odgovarjati na to vprašanje. To vodstvo je namreč razpisalo za omenjeno šolo, kakor čujemo, od-dajo deščic, in sicer morajo biti te deščice (parketna tla) iz jesenovega lesa. Ne vemo, v koliko tiči v tem razpisu nevednosti, to pa dobro vemo, da nobena domačih tvrdk tega dela prevzeti ne more, ker nobeni ne bo mogoče dobiti zadostne množine lesa. V tem razpisu vidimo skrit namen, oddati razpisano delo kakemu izvenkranjskemu podjetniku in tako zopet odjesti gotov zaslužek domačim obrtnikom — davkoplačevalcem. Dobro vemo, da so hrastove deščice veliko bolj lepe in trpežnejše ter bi take deščice oskrbeli lahko tudi domači obrtniki. Stavili bi stavbnemu vodstvu državne obrtne šole vprašanje, ali hoče res spraviti domače obrtnike ob zaslužek in kaj je temu vzrok, ali pa hoče morda »hraniti«? Svetovali bi vodstvu, da hrani na drugih mestih, kjer je veliko preveč nepotrebnih izdatkov, ne pa tam, kjer se škoduje domači obrti. Toliko za danes.

Izpred sodišča.

Izpred tukajšnjega porotnega sodišča.

Šišenska Amaconka. Jera Šavs, 29 let stara, samska dekla iz Srednje vasi, je v obče na glasu kot zelo huda ženska. Služila je pri že precej postaranemu posestniku Francetu Verhovcu v Spodnji Šiški, s katerim ima dva nezakonjska otroka. Mož bi se je bil rad iznebil, ker mu je delala mnogo preglavic in mu tudi grozila, a je bilo vse zastoj. Pri Verhovcu je tudi dlnaril France Miklič, kateremu je bila Jera Šavs trn v peti. Večkrat jo je zbadal in zmerjal, kar je obdolženko, ki je hude in nagle jeze, silno grizlo. Letos na nedeljo sv. Rožnega venca zjutraj je sedela Jera Šavs v veži, kjer jo je dekla Ana Sluga česala. V tem pa pride Miklič, ki je bil nekoliko pijan ter jo je jel zbadati, da ima uši. Predbacival ji je tudi, da je ona Verhovca zapeljevala. Umevno je, da mu obdolženka ni ničesar dolžna ostala. Kmalu potem je Verhovec Mikliča v svojo sobo poklical, da mu izplača sedensko mezdo. Med tem ko je ta spravljal denar in bil s hrbtom proti durim obrnjen, vstopila je Šavs s tovkačem v roki ter ga ž njim trikrat udarila. Ne da bi bil Miklič besedo zinil je šel v hlev, kjer se je onesvestil. Pripeljali so ga v ljubljansko bolnico, kjer je drugi dan umrl. Obdolženka je s svojim močnim udarcem strla desno temenico, zagozdnico in senenico. Pretrgana je bila tudi žila odvodnica, kar je povzročilo krvavitev v možgane, ki so otrpnili in je vsled tega nastopila smrt. Obdolženka priznava odkrito svoje dejanje in pravi, da jo je Miklič s svojim zbadanjem pripravil do tega, da ga je v svoji jezi s tolkačem udarila. Jera Šavs je bila oproščena.

NAŠ PRORAČUN IZKAZUJE PRAV-ZAPRAV PRIMANJKLJAJ IN NE-PREBITEK.

Dr. Steinwender je objavil članek, v katerem dokazuje, da izkazuje prav-zapprav Bilinskijev proračun primanjkljaj okroglo 8.000.000 kron, ki se bo pa še povišal, kakor trdi Steinwender, na 41.000.000 kron.

PAROBODNA DRUŽBA »DALMATIA«.

Za predsednika parobrodarskega društva »Dalmatia« je imenovan ravnatelj »Jadranske banke« g. Maks Antič.

SRBSKI KLUB V MONASTIRU ZAŽGAN.

Sovražniki srbske propagande so zažgali v Monastiru lokal srbskega kluba.

PRIJETI VODITELJI PROTIVOJAŠKE ORGANIZACIJE NA FRANCOSKEM.

Ob železničarski stavki aretirana sotrudnika protivojaške lista »Gersocial« Almareda in Merlé sta pisala ministrskemu predsedniku Briandju, da pričneta stradalno stavko, če ne bodo postopali z njima tako, kakor se postopa s političnimi jetniki.

Telefonska in brzojavna poročila.

VSTOP HRVAŠKIH POSLANCEV V »SLOVENSKI KLUB«.

Dunaj, 29. novembra. Hrvaški poslanci iz Dalmacije dr. Duličić, Ivanšević, Perić in Prodan, ki so izstopili iz Plojevega »Saveza Južnih Slavena« so naznanili svoj pristop »Slovenskemu klubu« in so se že udeležili današnje seje »Slovenskega kluba«. Načelnik »Slovenskega kluba« dr. Šusteršič je pozdravil novovstopivše poslance, katere so navzoči burno pozdravljali. Dr. Šusteršič je povdarjal staro skupnost hrvaških in slovenskih interesov na političnem in kulturnem polju, iz česar sledi potreba skupnega političnega postopanja. Govornik je izrazil prepričanje, da bo kljub raznim spletkam ostala trdna skupnost Čehov, Hrvatov in Slovencev. Govornik je povdarjal, da stoji Slovenci na stališču hrvaškega državnega prava in da vidijo v politični združitvi obeh narodov najboljšo okrepitev za narodne boje in najboljšo jamstvo za gotov uspeh. Zaključil je z besedami, naj Hrvatje in Slovenci vedno bodo zvesti geslu: Za sveti križ, zlato svobodo in naše pravice! (Navdušeno pritrdjevanje.) V imenu vstopivših hrvaških poslancev, katerih vstop je klub soglasno sprejel, je izrazil bratska čustva Hrvatov do Slovencev poslanec dr. Duličić. Klub je nato sklenil, da da novovstopivšim poslancem popolno akcijsko prostost v vseh vprašanjih, ki se

tičejo Dalmacije in specielno hrvaških vprašanj ter bo pri novem konstituiranju kluba izvolil enega hrvaškega poslanca v predsedstvo. »Slovenski klub« šteje sedaj 22 poslancev, dr. Plojeva skupina pa ima usodno število 13 članov, kar pomenja skoro gotovo politično smrt njenega načelnika.

PORAZ BILINSKEGA IN BIENERTHA PRI DANAŠNJEM GLASOVANJU V DRŽAVNEM ZBORU.

Dunaj, 29. novembra. V današnji seji državnega zbora je zbornica glasovala o raznih resolucijah, ki so bile stavljene k poročilu druginjskega odseka. Nekaj glasovanj je posebno zanimalo politične stranke. V prvi vrsti je bilo to glasovanje o resoluciji soc. demokratskega poslanca Moraczewskega, naj se s predledi za zgradbo kanalov takoj prične. Zbornica je to resolucijo sprejela z 257 proti 128 glasovom. Za to resolucijo je glasovala cela desnica, soc. demokratje, Italijani, krščanski socialci z Dunaja in nemški liberalci. Proti so glasovali nemški kršč. socialci z dežele, nemški nacionalci in Rusini. Ko je bil naznanjen izid glasovanja so to pozdravili soc. demokrati s klici: Abzug Bilinski! Abzug Bienerth! Kakor znano je vlada opetovano izjavila, da se kanali radi slabih državnih financ ne bodo gradili. Zbornica je odklonila soc. dem. predlog s katerim se protestira proti zapoznelemu sklicanju drž. zbora. Za je bilo 138 glasov, proti 237. Ravno tako so bile odklonjene resolucije proti podraženju raznih stvari naredbenim potom: tobaka, cigar in telefona. Sprejeta je bila resolucija, naj vlada hitro odda nova javna dela.

GROFICA TOLSTOJ UMIRA.

Varšava, 29. novembra. Iz Jasne Poljane poročajo, da grofica Tolstoj leži v agoniji. Grofica ima hudo pljučnico. Vsak trenutek je pričakovati katastrofe. Ko je bila grofica še pri zavesti, je izjavila svojemu zdravniku, da ima v omari za perilo zaprto kuverto, v kateri se nahaja pesem, katero je Tolstoj napravil za poročni dan. Kuverto da naj odpre na dan njene smrti.

REVOLUCIJA V KADETNI ŠOLI.

Madrid, 29. novembra. V kavalerijski kadetni šoli v Santiago je izbruhnila radi internih zadev revolucija. Šele vojaštvo je udušilo upor.

UDUŠENA REVOLUCIJA.

London, 29. novembra. Iz Mehike se poroča, da je vlada popolnoma udušila revolucijo. Union kongres je izrekel predsedniku Diazu zaupanje.

V AMERIKI UBILI SLOVENSKEGA POLICAJA.

Salida (Colorado), 29. novembra. Tu so štiri osebe napadle slovenskega redarja Jakoba Pote, ki jim je napovedal aretacijo. Prizadeli so mu 4 grozne rane na vratu, da je umrl dne 2. novembra. Rojen je bil v vasi Repče, župnija Trebnje. Pred 15 leti je prišel v Ameriko. Zapušča ženo in 5 otrok.

POLOŽAJ OBMEJNIH SLOVENCEV

je žalosten. Boriti se morajo takorekvo noč in dan proti tujemu nasilju, da si ohranijo svoj jezik in svojo zemljo. Ali sami so preslabi, da bi mogli dobojevati gigantski boj. Pomagati jim morajo oni, ki so v srečnejših razmerah. Res je, da vsak ne more prispevati z denarjem, podpira pa lahko vsak obmejne Slovence s tem, da kupuje blago, ki se prodaja v korist obmejnim Slovincem. Tu mislimo na Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem, ki je opremljena s štampiljo »Slovenske Straže«. Kolinska kavina primes je izvrstni domači izdelek, ki daleko nadkriljuje vse tuje tovrstne izdelke. Škatljice, ki se prodajajo izrecno v prid obmejnim Slovincem, niso nič dražje od navadnih škatljic in blago je v njih ravno tako izvrstno. S tem torej, da kupujemo Kolinsko kavino primes v korist obmejnim Slovincem (na škatljicah mora biti štampilja »Slovenske Straže«), podpiramo obmejne Slovence, ne da bi prav za prav sami pri tem kaj trpeli, kajti od prodane kavine primesi prispeva za obmejne Slovence tovarna sama iz svojega. Zato je dolžnost vsakega našega somišljenika, da zahteva v prodajalnicah izrecno in samo ono cikorijo z napisom: »V korist obmejnim Slovincem« in ki je na nji štampilja »Slovenske Straže«. Vsako drugo cikorijo odločno zavračajte!

Razne stvari.

Velike nesreče pri sankanju. Sankanje se je komaj pričelo, a že doha-

jajo poročila o velikih nesrečah pri modernem zimskem športu, sankanju. V inomoški okolici je ponesrečilo nič manj kot 40 sankalcev. Nekatere poškodbe so smrtonovarne. Pri Draždajnih si je zlomilo 6 sankalcev noge, München Gladbachu sta pa dva gimnazijca ob sankanju utonila, dva sta ponesrečeno ranjena.

Streljanje z aeroplana. Pri Balt moru so se te dni vršili poizkusi s streljanjem iz aeroplana. Latham se je dvignil s svojim Antoniette-monoplanom v zrak in je od tam izstreljal šest krogelj iz revolverja v svoj cilj. Zadel je dvakrat. Pozneje se je dvignil zrak nad luko Delar, v kateri so ležale vojne ladje, in je nanje metal predmete v obliki bomb. Vseh šest vrženih »bomb« je pogodilo. Prva je pogodila prvi dimnik, dve drugi so padle nedaleč tam, četrta je pogodila stražni dimnik, a ostale dve sta padle na stražni del nedaleč od oklopnega stolpa.

Franciški samostan zgorel. Iz Požuna se poroča, da je nastal dne 27. t. m. požar v franciški samostanu v Malaczku. Samostan je popolnoma zgorel. Zgorel je tudi arhiv. Redovniki so se vsi rešili.

Iz dežele »svobode« in »ljubeznice«. Stavka železničarjev na Portugalskem se je silno razširila. Mesto Oporto je izločeno od vsakega prometa. Železniške postaje straži vojaštvo, ker stavkujoči groze, da bodo železniške postaje razrušili. V Lizboni so pri stavki voznikov morali voznike nadomeščati vojaki in transporti so morali imeti močne vojaške straže. Stvari na Portugalskem se res »prijetno« razvijajo. Kakor se vidi, je v »svobodnih« državah delavstvo najmanj zadovoljno.

Električni stethoskop. Angleški inženir M. S. Browne je iznašel električni stethoskop (aparatus za preiskovanje prsi), s katerim je mogoče čuti srčne utripe kakor tudi delovanje notranjih organov znatno ojačeno. S pomočjo tega aparata bo mogoče obolesti srca takoj izpočetka dognati. Aparatus zveča odmev delovanja notranjih organov za dvanajstkrat ter more n. pr. utripe srca čuti ne samo bolnik, ampak tudi vse osebe v njegovi bližini. Ker se pa more aparat zvezati tudi s telefonom, se more srčne utripe slišati tudi v večje daljave in zdravnik specialista more svojega pacienta avskultirati, ne da bi bil pri njem.

10 zapovedi japonske točnosti. Japonska glavna poštna in brzojavna uprava je izdala naslednjih 10 zapovedi, ki so nalepljene po vseh japonskih poštah in brzojavnih uradih. Glase se: 1. Delaj previdno in trezno ter porabi vso pridnost v delu. 2. Ne odlašaj na jutri. Kar danes dobiš, da izdelaj, tudi danes izvrši. 3. Bodi prijazen in postrežljiv v občevanju z ljudmi; izpolnjuj vse svoje dolžnosti napram prijateljem; varuj se, da ne spraviš drugih ljudi v neprijeten položaj. 4. Pazi dobro na vse predpise. Bodi točen. Drži obljube; vračaj začasno posojene stvari. 5. Ne pozabi ljubeznivosti, ki so ti storili drugi. Ne nadleguj z obiski ali pismi ljudi, ki so ti prijateljsko naklonjeni. 6. Bodi ljubeznjiv napram vsakomur; imej sočutje z onimi, ki so v potrebi, nudi pomoč onim, ki so bolni. 7. Ne pozabi pametnih nauk za življenje; bodi v življenju enostavna in umerjena obnašanja; prevladuj vse strasti, ker si prihraniš denar. 8. Ker je za vsako delo potrebna telesna čistost, pazi na svoje zdravje in ohrani čistost svojemu telesu. 9. Pazi nase tudi tedaj, ko si sam. 10. Uri se pogosto v raznih spretnostih ter stremi po tem, da boš srečen in zadovoljen v vsakdanjem življenju.

Delavska gimnazija v Budimpešti. V Budimpešti se je osnovalo društvo za ustanovitev delavske gimnazije. Pri ustanovnem občnem zboru so bili navzoči visoki državni in mestni funkcionarji.

Strašni tvorniški požar v Newarku. O tvorniškem požaru v Newarku se še poroča: Popirnica je bila štirinadstropna. V prvem in drugem nadstropju so bili prostori tvrdke »Paperbox Company«, v tretjem tvornica električnih svetilk, v četrtem pa tvornica perila. Požar je nastal v drugem nadstropju. 50 mladim dekletom je požar zaprl izhod v III. in v IV. nadstropju. Dekleta so skakale na cesto, 14 se jih je ubilo, 8 jih je umrlo za ranami v bolnišnici, ostale so zgorele. Obenem je skočilo v globočino 6 deklet in so obležale mrtve.

Ij Umrl je na Starem trgu št. 26. po dolgem bolehanju in zelo hudem trpljenju g. Karel Fabiani, oče P. Severina in bratranec preč P. Placida. Pogreb boše jutri popoldne ob 3. uri. Počivaj v večnem miru!

Ij Slovensko deželno gledališče. Danes, v torek se igra in poje prvič v abonementu velika Wagnerjeva opera »Tannhäuser« ter velja predstava za vse sedeže in lože (nepar). Na to opozarjamo, ker je na lepkih nomota.

Ij V Ljubljani je skupno 1863 hiš, ki stoje v 236 ulicah, oziroma cestah in trgih. Hiše so porazdeljene po okrajih tako-le: I. šolski okraj 200; II. ali šentjakovski okraj 255; III. ali dvorski okraj 590; IV. ali kolodvorski okraj 448; V. ali predkraj Hradeckega vas, Ilovica itd. 245; VI. okraj ali Vodmat 125 hiš. V zadnjih 10 letih je dobilo 53 ulic, trgov in cest nova imena.

Ij Poročil se je včeraj c. kr. polkovni zdravnik dr. M. Slovik z gospo Terzijo Tavčar, roj. Levč.

Ij Pobegnil je dne 26. t. m. dopolnje od zgradbe Kubelkove hiše prisiljenec Jožef Börsinger, rojen leta 1891 v Schreitbergu, okraj Perg. Odkuril jo je v prisilniški obleki.

Ij Umrl so v Ljubljani: Adolf Rak, delavčev sin, pet mesecev. — Katarina Toman, zasebnica, 75 let. — Marija Tešar, zasebnica, 86 let. — Marija Sterle, živinozdravnikova žena, 73 let. — Marija Kucler, žena železniškega delavca, 33 let.

Ij Zasačen ptičji lovec. Predvčerajšnjem je stražnik zasačil nekega delavca, ko je na nekem vrtu na Opekarski cesti lovil ptiče na limanice. Za vabljenke je imel privezanih na vrviči več živih vrabcev.

Ij Kolo ukradeno je bilo minule dni nekemu delavcu, kateri ga je bil popustil pred neko hišo na Starem trgu. Kolo je tvrdke »Kinta«, plavo pleskano in vredno 60 K. Pred nakupom se svari.

Ij Instrukcije ljudsko-šolskih učencev želita dobiti dva učiteljskika, katera najtopleje priporočamo. Kdor želi instrukcijo oddati, naj se blagohotno oglasi v našem uredništvu.

Ij Plinova peč — nova prav malo rabljena se ceno proda. Pojasnila da iz prijaznosti upravništvo.

Ponesrečeni Slovenci v ameriškem rudniku.

V Delagui, državi Colorado, se je dne 8. novembra ob 1. uri popoldne pripetila razstrelba v rudniku, ki je zahtevala mnogo žrtev. Vzrok razstrelbe je brez dvoma družba sama, oziroma malomarnost uradnikov. Kakor se poroča, je bil že par dni ogenj v rovu. Sreča v nesreči je bila, da niso bili vsi rovi, kateri so v zvezi z raznimi hodniki, prizadeti. Razstrelba je bila v drugem severnem hodniku, kakor tudi v stranskih rovih. Ako bi bila razstrelba močnejša, bi bilo mnogo več žrtev, najmanj 600. Prizori ob vplodu v rov so bili zelo žalostni. Žene so pričakovale svoje ljube može, sestre svoje drage brate in matere svoje sinove. Vse je bilo v solzah. Rešilna dela so napredovala zelo počasi in dolgo časa je trajalo, predno so spravili trupla ponesrečenih na površje in rešili one, ki so bili ostali živi v rovih. Rešilna dela so bila otežočena radi podzemeljskih plinov, ki so ovirali vsako prodiranje naprej. Podstuti so bili sledeči Slovenci: Fran Glažar, doma iz Slavine; Fran Lenaršič, doma iz Tomišlja; Fran Poglajen, doma iz Preske pri Litiji; Fran Poglajen, sin, star 18 let; Josip Kruljc, doma iz Koritnice pri Knežaku; Andrej Glažar, doma iz Slavine na Notranjskem; Fran Slavec, doma iz Knežaka, star 19 let; Fran Benigar, doma iz Trnovega na Notranjskem; Ivan Simčič, doma iz Šapjan, Istra; Anton Bratovič, doma iz Šapjan, Istra; Ivan Bratovič, doma iz Šapjan, Istra; Josip Jugo, doma iz Sv. Mateja, Istra; Anton Saršon, doma iz Sv. Mateja, Istra; Matej Jordas, doma iz Sv. Mateja, Istra; Matevž Lenaršič, doma iz Tomišlja; Fran Likovič, doma iz Tomišlja; Fran Kregelj, doma iz Trnova na Notranjskem; Ivan Koželj, doma iz Luče pri Višnji Gori. — Od drugih narodnosti je bilo podstutih 30 Mehikancev, 7 Črnogorcev, 15 Italijanov in nekoliko Grkov ter Japoncev. — Izmed Slovencev, ki so bili podstuti, so se vsi razen dveh rešili. Imena onih dveh še niso znana.

Božična darila!
orodja itd., itd., vse v najmodernešem slogu.

Preden si nakupite božičnih daril, blagovoltite si ogledati še moje izložbe in presodite cene! — Potrudite se potem v mojo trgovino, kjer se Vam daje drage volje vsaktera pojasnila, da se prepričate in odločite se bodete takoj, da si nabavite svoje potrebščine le pri domači tvrdki
H. SUTNER, LJUBLJANA, Mestni trg ali Sv. Petra cesta. Specialna trgovina najnovejših precizijških ur in moje lastne tovarne ur v Sviči z znakom »IKO«.
Največja zaloga ur, zlatnine in srebrnine, juvelov ter briljantnih nakitov itd., istotako ogromna izbira kina-srebrnega blaga kakor nastavkov, jedlinega Postrežba strogo solidna! Cene nanižje! Telefon 273. Brzojavni naslov: »H. SUTNER«. Na pismena vprašanja se odgovarja z obratno pošto. Cenik pošiljamo gratis.

Več deklet je zgorelo sede pri šivalnih strojih, druge so pohodile prestrašene sodelavke. Požarna bramba je dobila skupino 20 sežganih delavk. Rešilnih lestev požarna bramba ni mogla uporabljati, ker je bruhal plamen iz oken spodnjih nadstropij.

Koliko ljudi prebiva v Zedinjenih državah? »New York Tribune« poroča, da so našli v Zedinjenih državah 93,471.648 oseb. Od zadnjega ljudskega štetja leta 1900. se je pomnožilo prebivalstvo za 17,168.261 oseb.

Zenska zmagalet v letalni tekmi. Na letališču v Chalonsu je letala neka Marija Mardingot po zraku 53 minut. Pogumna konkurentinja ptic je dobila zmagovalno darilo »Femina pokala«.

Milijonar kaznovan, ker je prikri-val davčni oblasti svoje dohodke. Davčna oblast v Stanislavu je naložila dohodarstveno kazen 80.000 kron občinskemu svetniku in članu davčne komisije Piskorzu, ker je trajno varal davčno oblast glede na višino svojih dohodkov. Piskorz je milijonar.

Vratar — doktor. Vratar »Lazaretskega naučnega instituta za orient-alno filologijo« v Peterburgu je na tem zavodu sijajno izvršil vse izpite ter končno dosegel tudi čast doktorja. Za časa svojega službovanja kot vratar se je seznanil z orientalnno filologijo, pa se je začel sam privatno učiti, pri čemur so ga podpirali profesorji, ki so videli njegovo pridnost v učenju. Vratar se je končno po nasvetu profesorjev sam javil za izpit. Kurator naučnega instituta je sprva zavrnil njegovo prošnjo, ker ni imel potrebne sistematične predizobrazbe. Vsled posredovanja profesorjev, češ, da se bo itak pokazalo njegovo znanje pri izpitu, se je končno kurator vdal samo pod pogojem, da ne dela skupno z ostalimi dijaki izpitolov. To ni bila nobena tehtna zapreka in vratar je z odličnim uspehom izvršil izpit ter postal doktor. Ko je dosegel doktorsko čast, je hotel še nadalje ostati v svoji siromašni službi, ker ni imel nobenih sredstev, da bi se nadalje bavil z orientalskimi jeziki. Ko je prejel svojo doktorsko diplomu in došel nekega dne, da vrši svojo vratar-sko dolžnost, je našel na svojem mestu nekega tujca. Administracija zavoda pa mu je izročila pismo, s katerim ga odpušča iz službe, češ, da je izvršil važno izpremembo v svojem socialnem položaju. V pismu stoji, »da ni več prejšnji priprosti človek, temveč »diplomirani«, a administraciji ne dopušča njeno dobro srce, da bi imela za vratarja diplomiranega učenjaka.« Tako mora siromašni učeni vratar sedaj stradati, ravno zato — ker se je učil.

Naročite „Slovenca“.

Kurzi efektov in menjic.

dne 28. novembra 1910.

Skupna 4% konv. renta, maj—no-vember	9320
Skupna 4% konv. renta, januar —julij	9315
Skupna 4-2% papirna renta, fe-bruar—avgust	9685
Skupna 4-2% srebrna renta, april —oktober	9685
Avstrijska zlata renta	11580
Avstrijska kronska renta 4%	9315
Avstrijska investic. renta 3 1/2%	8270
Ogrska zlata renta 4%	11140
Ogrska kronska renta 4%	9190
Ogrska investicijska renta 3 1/2%	8095
Delnice avstrijsko-ogrsk. banke	1880
Kreditne delnice	66870
London vista	24065
Nemški drž. bankovci za 100 mark	11755
20 mark	2351
20 frankov	1907
Italijanski bankovci	95
Rublji	254

Zahvala. 3500

Za vsestransko presrečno sočutje ob času bolezni, smrti in pogreba naše nepozabljene sedaj v Bogu spavajoče hčerke, ozir. sestrice, svakinje in te, gosposkine,

Josipine Anžičeve

zlasti za tako častno, mnogoštevilo in tolažino spremstvo pri pogrebu pre-mile nam pokojne izrekamo vsem in vsakemu posebej svojo najiskrenejšo zahvalo.

Osobito pa se še zahvaljujemo č. g. župniku Pavliču, dr. Rusu in dr. Galatiu, istotako pevskemu društvu »Slavcu« in podružnici društva Cirila in Metoda v Stepanji vasi, darovalcem krasnih vencev, sploh vsem, ki so ob bridkem času z nami sočustvovali in od blizu in daleč prihiteli dragi pokojni izsazat zadnjo čast.

Obenem tudi vsem prijateljem, znancem in sorodnikom iskrena zahvala za izražena sočutja.

Ljubljana, 29. novembra 1910.

Žalujoci ostali.

Zahvala.

Povodom bolezni in prerane smrti nepozabne nam soproge, mamice in stare mamice ter tašče

Marije Kunčič

se čutimo za vse mnogobrojne dokaze izkrenega sočutja, za darovane pre-krasne vence in zlasti za veličastno spremstvo k zadnjem počitku vsem in vsakemu posebej izreči najtoplejšo zahvalo.

Zlasti izrekamo najiskrenejšo zahvalo presvetlemu gospodu Knezoškofu za blagoslov, častiti duhovščini, prijateljem in znancem ter vsem, ki so ljubljani pokojnici izkazali zadnjo čast. Vaše sočutje nam je vsaj malo tolažbe za prebitko izgubo.

V Ljubljani dne 29. novembra 1910.

3494

Žalujoci ostali.

Pristno platno - -
Damast - -
Bombazasto blago

SPY

od
brez konkurence

Permanent, cefir K 4 50

9 m za 8 srajc K 8 60

18 m za 6 srajc K 10 60

po 3 m sortir K 10 60

Rokordla, postelj-nina, (kanevas) K 10 60

kos 23 m K 11 -

Irle, bela tkanina K 4 50

za srajce, 9 m K 11 -

za 3 srajce K 11 -

1 kos 23 m K 11 -

3480 **Vzorci** 10

od brokatov, barbenca, garnitur itd.

razpošilja brezplačno

gorska tkalnica

Starek & Machačič

Spy, št. 27, Geško.

Repovoljno se vzame nazaj.

Šampanjec Bouvier

izborna tuzemska znamka.

Štajerska vina

v steklenicah, izvrstne kakovosti!

„Rizling“

„Murski biser“

„Traminec“

Dobi se v Ljubljani
v vseh boljših restavracijah.

Zlatnino

v najraznovrstnejših, priznani
okusnih vzorcih in po nizkih
cenah za darila o priliki

Sv. Miklavža

se dobi pri zlatarju

I. Vecchiet

Ljubljana, naspr. glavne pošte.

Naznanilo.

Podpisani v ljudo naznanjam
slavnemu občinstvu, da sem znano

pekarijo v Spodnji Šiški

v hiši g. Seidelna prevzel, ter
bom cenjenim odjemalcem postregel
vsak dan z dobrim in svežim pecivom.

Se priporočam velespoštovanjem

3485 Jakob Kavčič, pek.

Zlate svetinjo: Berlin, Pariz, Rim itd.

Najbolj. kosm. zobo-
stetl. sred-
stvo

Seydlin

Izd.lovatelj

O. Seydl

Ljubljana, Stritarjeva ulica 7

Sprejme se takoj ali z novim letom potnik

za manufakturno trgovino. Pogoji zelo ugodni.
Ponudbe na upr. »Slov.« pod šifro »Potnik«.

ZIMSKO PERILO

za gospode, dame in otroke, bluze, spodnja krila, hišne
halje, nočne čevlje, vse v največji izbiri in najboljši ka-
kovosti v modni in športni trgovini

P. Magdič

Ljubljana, nasproti glavne pošte.

Po lastni ceni zaradi pomanjkanja prostora za Miklavža in Božič

prodajam narejene obleke, zimske sukne, pelerine za gospode
in dečke kakor tudi najnovjšo

konfekcijo za dame in deklice A. Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19.

Lepa božična in novoletna darila!

Najbogatejša in velikanska tovarniška zaloga
po najnižjih cenah.

Budilke od K 3— naprej
nikelnaste ure od 5—
srebrne ure od 7—
šivalni stroji, najnovjši, od 60—

Vse novosti in velika izbira briljantov, srebrnine,
cina-srebra, namiznih oprav, nastavkov, vaze
itd. Ceniki s koledarjem in lepi plakati (kinč za go-
stilne) tudi po pošti zastoj. — Najboljša postrežba.

Za obilne naročbe
se priporoča:

FR. ČUDEN, urar v LJUBLJANI (samo nasproti
franciškanske cerkve).

Anton Šarc Ljubljana

Selenburgova ulica štev. 5

na vogalu Knaflrove ulice (nasproti
glavne pošte).

Znano najboljšo platno za rjuhe,
bombaževina, brisalke itd. — Švi-
carske vezene. — Znano naj-
boljšo perilo. — Najcenejši nakup.

-- Opreme za neveste! --

2965

Izjava.

Sem plačnik samo za dolgove, ki
jih napravim sam.

Barje, 28. novembra 1910.

3498

Fran Črnagoj.

Meteorologično poročilo.

Višina n. moriem 306-2 m, sred. značni tlak 736-0 mm

čas	Čas opa-zovanja	Stanje baro-metra v mm	Tempe-ratura po Celziju	Vetrovi	Nebo	Pada-vina v 24 urah v mm
28	9. zveč.	739 0	1.3	sl. jug	oblačno	
29	7 zjut.	739 2	0 6	sr. sever	megla	0 0
29	2. pop.	738 9	2 4	sl. svzh.	oblačno	

TRZNE CENE.

Cene veljajo za 50 kg.

Budimpešta, 29. novembra.

Pšenica za april 1911	10 01
Pšenica za oktober 1911	10 65
Rž za april 1911	7 85
Oves za april 1911	8 37
Koruzza za maj 1911	5 61

VAJENEC

poštenih staršev
se sprejme v
večjo trgo-
vino na
Dolenjskem.

3454

Ponudbe je poslati pod „št. 100“
na upravništvo „Slovenca“.

Wolfram-žarnica „Tungsram“

je najpopolnejša in najštedljivejša kovinsko-žična svetilka.

Poraba toka
ca. 1 vat
za svečo.

Lepa, prijetna,
jednakomerna,
in bela luč.

Povprečno gori
okolu 1200 ur

70%
prihranka
toka

napram drugim
ogljeno-žičnim
svetilkam.

V obliki hruške
ali kroglice.

Trpežna in ne-
občutljiva proti
prelomu.

Cene:	od 40—135 voltov za 16, 20, 25, 32, 40, 50 sveč	K 2.40
	„ 136—175 „ „ 25, 32, 40 sveč	„ 3.60
	„ 136—175 „ „ 50 sveč	„ 3.25
	„ 176—250 „ „ 25, 32, 40 sveč	„ 4.25
	„ 176—250 „ „ 50 sveč	„ 3.60

ZAVOD ZA TEHNIČNE IN ELEKTROTEHNIČNE
NAPRAVE, Ljubljana, Dunajska cesta 22.

3491

Cas se prihrani s tem, da se s pi-
salnim strojem 3—10 krat piše
hitreje kot pa z roko, pri čemur
še velja pripomniti, da stroje-
pisna pisava ostane vedno
enakomerno lepa in razločna.
Dalje se s pomočjo samo-
pisnice (pri vporabi oglje-
nega papirja) lahko iz-
vrši naenkrat do 15
kopij, s čimur ravno
se prihrani čas za
prepisovanje.

Tudi lahko sef pre-
pus ti korespon-
denco vsakemu
strojepisja ve-
ščemu nastav-
ljincu, medtem
ko sam po-
rabi svoj
drugi čas
drugje.

Čas

in
denar

L.C. SMITH & BROS

Zahtevajte prospekte in neobvezno brezplačno razkazovanje stroja od

Funkcijsko jam-
stvo 10 let.

The Rex Co. Ljubljana
Selenburgova ulica 7

Ugodna plačila
na obroke.

AGENTE

išče velika banka za prodajo srečk in pa-
pirjev trajne vrednosti proti visoki pro-
viziji in nagradi. Ponudbe naj se pošljejo
na „Neue Fortuna“ Budapest, V.,
Börse, Postfach 78. 3468

išče se za župnišče skromna

kuharica

Delati je treba tudi nekaj malega na vrtu.
Ponudbe z označenjem mezde na: Pod-
gorje, Istra. 3451 3

Prostovoljna razprodaja zemljišč.

V ponedeljek 5. dec. ob 1/2 10. uri dopold.

razprodajal bode iz proste roke g. dr. Gallatia svoja obširna, v Planini, nje okolici in
deloma v Postojnskem sodnem okraju ležeča zemljišča, obstoječa iz 3442 2

lepo zaraščenih gozdov

nju in travnikov. Razprodaja vršila se bode v prostorih g. župana Kovšca v Planini.

Pojasnila daje c. kr. notar Anton Galle v Logatcu.

Lavretanske litanije

(takoimenovane Semenške)

in 3458 3

Litanije sv. Jožefa.

Za ljudsko petje po navadni melodiji uredil

Josip Sichel, organist v Ribnici.

Dobi se v Katoliški bukvarni v Ljub-
ljani in pri organistu v Ribnici.

Cena prvih 30 vin.; drugim 20 vin.

Katoliška Bukvarna v Ljubljani.

Spillmannove povesti:

Zanimivo pisane Spillmannove povesti so
obče priznane kot berilo ne samo za mladino,
temveč tudi za odraslene, in kakor malokatero
drugo navajajo k čednostnemu in mravno-lepemu
življenju. Te povesti imajo tudi mnogo pouč-
nega jedra.

1. zvezek: **Ljubite svoje sovražnike.** Povest iz
maorskih vojsk na Novi Zelandiji. K —40,
vezano K —60.
2. zvezek: **Maron,** krščanski deček z Libanona.
Povest iz časov zadnjega velikega prega-
njanja kristjanov po Druzih. K —40, vezano
K —60.
3. zvezek: **Marijina otroka.** Povest s kavkaških
gora. K —40, vezano K —60.
4. zvezek: **Praški Judek.** povest. K —40, vezano
K —60.
5. zvezek: **Ujetnik morskoga roparja.** K —40,
vezano K —60.
6. zvezek: **Arumugam,** sin indijskega kneza.
Dogodljaji spreobrnjenega indijskega princa.
K —40, vezano K —60.
7. zvezek: **Sultanovi sužnji.** Carigradska povest
iz 17. stoletja. K —60, vezano K —80.
8. zvezek: **Tri indijanske povesti.** I. Namameha
in Vatoniiko, II. Tahko, mladi misijonar,
III. Zadnja pot O. Renéja. K —60, vezano
K —80.
9. zvezek: **Kraljičin nečak.** Zgodovinska povest
iz japonskih misijonov. K —60, vezano
K —80.
10. zvezek: **Zvesti sin.** Povest za vlade Akbarja
Velikega. K —40, vezano K —60.
11. zvezek: **Rdeča in bela vrtnica.** Rdeča vrt-
nica ali mladi mučenec iz Singare. Povest
iz jutrove dežele. — Bela vrtnica ali mlada
spoznavalka. K —40, vezano K —60.
12. zvezek: **Korejska brata.** Crtica iz misijonov
v Koreji. K —60, vezano K —80.
13. zvezek: **Boj in zmaga.** Povest iz Anama.
K —60, vezano K —80.
14. zvezek: **Prisega huronskega glavarja.** Povest
iz starejše misijonske zgodovine kanadske.
K —60, vezano K —80.
15. zvezek: **Angel sužnje.** Brazilska povest.
K —40, vezano K —60.
16. zvezek: **Zlatokopi.** Povest iz misijonskega
potovanja po Alaski. K —60, vezano K —80.
17. zvezek: **Prvi med Indijanci** ali voznja v
Nikaraguo. Povest iz časa odkritja Ame-
rike. K —60, vezano K —80.
18. zvezek: **Preganjanje indijanskih misijo-
narjev.** K —60, vezano K —80.
19. zvezek: **Mlada mornarja.** Povest iz Kajene.
K —60, vezano K —80.

Za našo mladino.

Koristno berilo je najboljši pripomoček
dobri vzgoji. — Najbolj priporočljive so
dobre povesti za mladino, ki imajo pa poleg zanimive pripovedne vse-
bine tudi to prednost, da blažijo in vzgajajo srce, bistrijo um in vzbujajo
zdravo domišljijo; med najboljše v plemenitem, nepokvarjenem krščanskem
duhu pisane spise prištevamo sledeče:

i Za Miklavža:

Robinzon starši. Povest s podobami za otroke. K 1.40.
To je stara krasna povest o Robinzonu
v novi obliki z okrajšanim besedilom in izredno dobro pogodeni-
mi večbarvnimi slikami; lepšega berila in bolj priporočljive knjige za nazorni
pouk naše mladine ne poznamo.

V zverinjaku. Knjiga s podobami za otroke. K —90, nalep-
ljena na trdem kartonu K 1.50. Lepa knjiga,
ki nudi otrokom ne le mnogo zabave, temveč tudi zanimiv nazorni pouk
iz naravoslovja. Lahke pesmice nudijo kratek opis naslikanih živali.

Hitra voznja po železnici. Knjiga s podobami za
otroke. K 1.60. Lepe
večbarvne slike in poleg njih kratke, otroškemu razumu primerne pes-
mice, so otrokom v pouk in jim napravijo veselo iznenadenje.

Slovenski A B C v podobah. K —80, vezano K 1.20.
S pomočjo te knjige se nauči otrok
igraje brati. Lepo izvršene slike služijo otrokom tudi za nazorni pouk.

Krasno darilo odraščeni mladini:

Knjiga o lepem vedenju. Spisal Urbanus. Cena:
K 3.—, elegantno vezana
K 4.—. To je izredno važna in koristna knjiga za ves slovenski narod.

Šmida Kristofa spisi:

1. zvezek: **Ljudevit Hrastar.** — **Golobček.** Po-
slovenil P. Hugolin Sattner. (Drugi natis.)
Mehko vezan K —60, trdo K —80.
2. zvezek: **Jozafat, kraljevi sin Indije.** Poslo-
venil P. Flor. Hrovat. (Drugi natis.) Mehko
vezan K —60, trdo K —80.
3. zvezek: **Pridni Janezek in hudobni Mihec.**
Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezano
K —80, trdo K 1.—
4. zvezek: **Kanarček.** — **Kresnica.** — **Kapelica
v gozdu.** Poslovenil P. Hugolin Sattner.
Mehko vezan K —40, trdo K —60.
5. zvezek: **Slavček.** — **Nema deklica.** Poslo-
venil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan K —40,
trdo K —60.
6. zvezek: **Ferdinand.** Poslovenil P. F. Hrovat.
Mehko vezan K —60, trdo K —80.
7. zvezek: **Jagnje.** — **Starček z gore.** Poslove-
nil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan K —70,
trdo K —90.
8. zvezek: **Pirhi.** — **Ivan, turški suženj.** — **Kr-
ščanska obitelj (družina).** Poslovenil P. F.
Hrovat. Mehko vezan K —60, trdo K —80.
9. zvezek: **Hmeljevo cvetje.** — **Marijina po-
doba.** Poslovenil P. F. Hrovat. Mehko vezan
K —60, trdo K —80.
10. zvezek: **Ludovik, mladi izseljenec.** Poslo-
venil P. F. Hrovat. Mehko vezan K —60,
trdo K —80.
11. zvezek: **Najboljša dedščina.** — **Leseni križ.**
Posl. P. F. Hrovat. Mehko vezan K —40,
trdo K —60.
12. zvezek: **Roza Jelodvorska.** Izdalo „Katol.
tiskovno društvo v Ljubljani.“ Mehko vezan
K —60, trdo K —80.
13. zvezek: **Sveti večer.** Poslovenil Fr. Salezij.
Mehko vezan K —60, trdo K —80.
14. zvezek: **Povodenj.** — **Kartuzijanski samostan.**
Poslovenil Fr. Salezij. Mehko vezan K —60,
trdo K —80.
15. zvezek: **Pavlina.** Poslovenil Fr. Salezij. —
Mehko vezan K —60, trdo K —80.

Taras V. Iz raznih stanov. Pesmice (ponatis iz
„Vrtea“) K —25.

Angelček. Otrokom prijatelj, učitelj in
voditelj. (Anton Kržič.) — Vsak
letnik je zase celota in zelo primeren za darilo
otrokom; velja vezan samo K 1.—. Dobi se še
15 raznih letnikov in sicer od l. 1894. do l. 1909.

Vrtec. Časopis s podobami za slov. mladino.
Vsak letnik je zase celota in velja
vezan K 4.—. Dobe se letniki od l. 1905. do 1909.

Vojska na daljnem vzhodu. Spisal E. Lampe.
K 4.80, vez. K 6.—.

Use te knjige se dobe v Katoliški Bukvarni v Ljubljani, knjigarni „Mirija“ v Kranju in I. Krajec nasl. v Novem mestu.